

โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer))

กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. หลักการและเหตุผล

ภาคการเกษตรของประเทศไทย เป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจและสังคมไทยทั้งในด้านการผลิตอาหาร การจ้างงาน การสร้างรายได้ให้กับประเทศ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร แต่ปัจจุบันการพัฒนาภาคการเกษตรของไทยต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และการขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร การขยายตัวของความเป็นเมือง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) และกระแสการเติบโตแบบสีเขียว (Green Growth) (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๖๕) นอกจากนี้ การพัฒนาภาคเกษตรเติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพในระยะยาว จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับผลิตภาพการผลิต เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการทำการเกษตรอย่างแม่นยำ (Precision Farming) เกิดความคุ้มค่าและลดความเสี่ยงด้วยเครื่องมือใหม่ ทั้งข้อมูล (Data) เทคโนโลยี (Technology) และกระบวนการเรียนรู้ (Learning System) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงแต่เป็นการปรับกระบวนการผลิต แต่เป็นการปรับความคิดและวิธีการทำงานทั้งระบบ จากการมุ่งเน้นปริมาณไปสู่การมุ่งเน้นคุณค่า และความยั่งยืน (พีรพันธ์ คอทอง, ๒๕๖๘)

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก ดำเนินการพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัย ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่มูลค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตร รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจในการเกษตร นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) หมายเหตุที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง มีเป้าหมายในการเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม พัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มขึ้นปีละ ๔,๐๐๐ ราย โดยการยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการดำเนินธุรกิจการเกษตรในยุคดิจิทัล เพื่อยกระดับขีดความสามารถเกษตรกรไปสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนากระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๕)

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๙ ของกรมส่งเสริมการเกษตร มีกลยุทธ์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน โดยมีแนวทางในการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร มีความรู้และทักษะสำคัญของเกษตรกรไทย การบริหารจัดการฟาร์ม การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของธุรกิจเกษตร และการทำแผนธุรกิจเกษตร ตลอดจน

การเชื่อมโยงเครือข่าย Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่สามารถเกี่ยวพันกัน ทั้งด้านการผลิต และการตลาด เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาด และลดต้นทุนการผลิตลง อันจะส่งผลให้เกษตรกรไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer มีทักษะเป็นเกษตรกรมืออาชีพ พร้อมทั้งยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพในด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร และการบริหารจัดการการตลาดห่วงโซ่อุปทาน

๓.๒ เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและเกษตรกรต้นแบบ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร สร้างทักษะในการดำเนินการธุรกิจเกษตร ที่มีการเชื่อมโยง และใช้ประโยชน์จากข้อมูล งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สามารถแข่งขันได้ ทั้งตลาดในและต่างประเทศ

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรที่ยังไม่เป็น Smart Farmer (Developing Smart Farmer) จำนวน ๑๐ ราย คัดเลือก เป้าหมายจากอำเภอทั้ง ๑๓ อำเภอ ๆ ละ ๑๐ ราย ในจังหวัดสระบุรี

๔. สถานที่ดำเนินการ

ศาลาประชาคมหมู่ ๔ ตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๘ ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๖.๑ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๖.๑.๑ การพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

๑) ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) ประชาสัมพันธ์รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกร ปราดเปรื่อง Smart Farmer ของกรมส่งเสริมการเกษตร เป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๐ ราย โดยเกษตรกรมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ขึ้นทะเบียนเกษตรกร/เป็นสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรของกรมส่งเสริม การเกษตร

(๒) เกษตรกรทั่วไป หรือเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ที่ยังไม่เคยได้รับการ พัฒนา

(๓) เกษตรกรที่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพแล้วแต่ยังไม่ผ่านการประเมินคุณสมบัติ เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เนื่องจากยังไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานหลัก (ตัวชี้วัด) ครบทั้ง ๖ ข้อ

(๔) มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำการเกษตร ต้องการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพ ชีวิตตนเอง สมัครใจเข้าร่วมโครงการและต้องเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ

(๕) ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพ เกษตรกรให้เป็น Smart Farmer จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง (<https://ffgdev.doae.go.th>)

๑.๒) ดำเนินการให้เกษตรกรจัดทำใบสมัคร และแบบประเมินคุณสมบัติเกษตรกร ปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ในช่อง “ก่อน” การอบรม และใช้ข้อมูลจากใบสมัครประกอบการวิเคราะห์

ความต้องการและสมรรถนะของเกษตรกรสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ ต้องบันทึกข้อมูลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราชญ์ที่ได้ประเมินก่อนการพัฒนา ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราชญ์ (https://ffgdev.doe.go.th) ตามลำดับขั้นตอนด้วย

๑.๓) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดกระบวนการเรียนรู้ อบรมให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ สำหรับหัวข้อการเรียนรู้ให้ครอบคลุมใน ๓ เรื่อง ได้แก่ กระบวนการผลิต (Production) ธุรกิจ/ผู้ประกอบการ (Business) และการตลาด (Marketing) โดยดำเนินการอย่างน้อยจำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เวทีเรียนรู้ วิเคราะห์ และปรับแนวความคิดการทำงาน โดยวิเคราะห์ Problem Pain Points รู้สถานการณ์ตนเอง ปรับแนวความคิดการทำงาน สร้างเป้าหมายการทำงานและวางแผนพัฒนาการผลิตและการตลาดผ่านแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) พร้อมทั้งเสริมสร้างทักษะ องค์ความรู้ ด้านการเกษตร และเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของ Smart Farmer โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประเมินผลวัดความรู้พื้นฐานของเกษตรกร (Pre-test) ก่อนอบรมตามแบบประเมินฯ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด (รายละเอียดตาม QR Code ท้ายคู่มือฯ)

(๒) ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร พร้อมนำข้อมูลมาฝึกการวางแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) เพื่อรู้ข้อมูลและสามารถวางแผนการผลิตและการตลาดได้

(๓) ปรับแนวความคิดพัฒนาตนเอง โดยสร้างการตระหนักรู้ในการพัฒนา ๕ ทักษะสำคัญของเกษตรกรไทยในปัจจุบัน ได้แก่ ๑) Growth Mindset & Anti Fragile : ความพยายามและการฝึกฝนมีความสามารถในการต้านทานความเปราะบางต่าง ๆ ๒) Learning Skills : ทักษะการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอ มีการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน (Critical Thinking) สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (Creativity) และสื่อสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Communication) ๓) Financial Literacy : ทักษะด้านการเงิน กระจายความเสี่ยงทางการเงิน การจัดสรรและการบริหารเงิน ๔) Digital Literacy : ความสามารถในการเข้าใจ เข้าถึง และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ๕) ESG Literacy for Resilience : Environment Social Governance : ความตระหนัก ความเข้าใจถึงการกระทำต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งบวกและลบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปฏิบัติตนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Skills) ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในห่วงโซ่อุปทาน การให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน เพศ สวัสดิการแรงงานและการกำกับดูแลและการนำองค์กรที่ดี เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินการผลิตเชิงธุรกิจที่ดี และพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรต่อไป

(๔) ให้ความรู้ทางวิชาการทางการเกษตรตามหัวข้อที่วิเคราะห์ความต้องการหรือปัญหาของเกษตรกร โดยคัดเลือกประเด็นการเรียนรู้ได้ตามกรอบวิชาการที่กำหนด ดังนี้

(๔.๑) **วิชาบังคับ** ได้แก่ แนวคิดผู้ประกอบการเกษตร (Mindset)

(๔.๒) วิชาเลือก ได้แก่

(๔.๒.๑) การเตรียมพันธุ์พืชที่ดี

(๔.๒.๒) การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔.๒.๓) การจัดการน้ำ/ระบบการให้น้ำเพื่อการเกษตรที่เหมาะสม

(๔.๒.๔) การจัดการศัตรูพืชอย่างถูกต้อง ปลอดภัย

(๔.๒.๕) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรแบบแม่นยำ

(๔.๒.๖) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปเพิ่มมูลค่า

(๔.๒.๗) ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญ

(๔.๒.๘) การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีต้นทุน

(๔.๒.๙) การบริหารจัดการฟาร์ม การจัดการของเสียจากฟาร์ม

(๔.๒.๑๐) วิชาอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเป็นประโยชน์ตามความต้องการของเกษตรกร และ/หรือสอดคล้องกับการพัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer)

ทั้งนี้ ในพื้นที่ที่มีแปลงเรียนรู้/จุดขยายผลเกษตรกรปราดเป็รื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) ที่ได้ดำเนินการพัฒนาแล้ว ให้พิจารณานำเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เข้าไปรับความรู้ แลกเปลี่ยนกระบวนการการทำงาน สร้างแรงบันดาลใจและปรับแนวคิดจากเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนงานเป็นไปตามกระบวนการพัฒนาที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) กิจกรรมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกร และช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตาม และให้คำปรึกษา ร่วมกันระหว่างเกษตรกรด้วยกัน และระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยจัดทำแผนติดตามการปฏิบัติของเกษตรกร เพื่อกำหนดการติดตาม เยี่ยมเยียน และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรได้อย่างเป็นระบบ

เน้นย้ำ ในช่วง ๓๐ วันหลังอบรมครั้งที่ ๑ ก่อนอบรมครั้งที่ ๒ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบเป้าหมาย ต้องติดตามให้คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกร ให้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำงานจริง ให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาการผลิตของเกษตรกร พร้อมอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล ช่องทางการพัฒนาของเกษตรกรเพิ่มเติมจากกิจกรรมโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับปัญหา/ความต้องการของเกษตรกร และส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเรียนรู้จากศูนย์เรียนรู้ต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกับเกษตรกรต้นแบบ (Smart Farmer Model) การเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่ต้องบันทึกผลการติดตามเยี่ยมเยียน และสื่อสารให้เกษตรกรได้ทราบผลการพัฒนาของเกษตรกรเป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินเกษตรกรในการอบรมครั้งที่ ๒

การจัดการเรียนรู้ครั้งที่ ๒ ต้องเว้นระยะห่างจากครั้งที่ ๑ อย่างน้อย ๓๐ วัน เพื่อสร้างกระบวนการติดตามให้คำแนะนำการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร และนำมาเป็นข้อมูลประเมินเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครั้งที่ ๒ เวทีต่อยอดการทำงานและประเมินผลการพัฒนา โดยการแลกเปลี่ยนการทำงานของเกษตรกรตามแผนพัฒนา IFPP พร้อมทั้งเสริมทักษะผู้ประกอบการเกษตร และประเมินคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) “หลัง” การเรียนรู้ โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานของเกษตรกรตามแผนพัฒนา IFPP กระตุ้นให้เกษตรกร ได้ทบทวน เรียนรู้ มีทักษะการคิด การวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา พัฒนาการบวนการเรียนรู้ร่วมกัน “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” (learning community) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี พร้อมสรุปผลที่ได้รับ

(๒) อบรมให้ความรู้วิชาการเพื่อสร้างเสริมทักษะความรู้ด้านผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มเติม โดยมีกรอบวิชาการที่กำหนด ดังนี้

(๒.๑) **วิชาบังคับ** การวางแผนธุรกิจเกษตร พร้อมฝึกปฏิบัติเขียนแผนธุรกิจเบื้องต้น

(๒.๒) วิชาเลือก ได้แก่

(๒.๒.๑) Financial Literacy เบื้องต้น และการบริหารจัดการเงิน

(๒.๒.๒) การจัดการนวัตกรรมและมาตรฐาน (การใช้เทคโนโลยีเกษตร การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การเข้าถึงมาตรฐาน)

(๒.๒.๓) การตลาดออนไลน์และอีคอมเมิร์ซสำหรับเกษตรกร

(๒.๒.๔) การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร

(๒.๒.๕) การสร้างแบรนด์และเรื่องราว (Story telling) สินค้าเกษตร

(๒.๒.๖) การเข้าถึงเงินทุนและแหล่งสนับสนุน

(๒.๒.๗) วิชาอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเป็นประโยชน์ และ/หรือสอดคล้องกับการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

(๓) ประเมินผลวัดความรู้พื้นฐานของเกษตรกร (Post-test) หลังอบรมตามแบบประเมินฯ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด (รายละเอียดตาม QR Code ท้ายคู่มือฯ)

(๔) ประเมินผลความเป็น Smart Farmer ตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติ Smart Farmer (ภายหลังจากอบรม) และชี้ให้เกษตรกรทราบและเข้าใจว่าตนเองมีความเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) อย่างไร

- ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน Smart Farmer ด้านใด เพราะอะไร และควรปรับปรุงอะไรเพิ่มเติม

- ผ่านเกณฑ์การประเมิน Smart Farmer แล้ว โดยมีสมรรถนะที่ดีในด้านใดบ้าง

(๕) บันทึกข้อมูลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หลังอบรม ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง (<https://ffgdev.doae.go.th>)

(๖) เก็บข้อมูลการพัฒนาเกษตรกรรายบุคคลส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร (ประเด็นเน้นย้ำ)

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ รวบรวมแผนธุรกิจ และผลคะแนน (Pre-test & Post-test) ของเกษตรกรที่ผ่านการประเมิน Smart Farmer ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ตามช่องทางที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

การติดตาม กำกับ และรายงานผล

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอ กำกับติดตามการบันทึกข้อมูลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ทั้งก่อน และหลังอบรม ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง (<https://ffgdev.doae.go.th>) ภายหลังจากอบรมในแต่ละครั้ง

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัด บันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทาง <http://e-project.doae.go.th> หลังดำเนินการในแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ

๓. สำนักงานเกษตรอำเภอ บันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร ทาง <https://rbm.doae.go.th> ตามแบบ กสก. (กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง) เมื่อดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ตรวจสอบและติดตามให้บันทึกในระบบให้ครบถ้วนเรียบร้อยตามกำหนด

๔. สำนักงานเกษตรจังหวัด รวบรวมข้อมูลการดำเนินการ การพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายใน ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ตามแบบฟอร์มและช่องทางที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ดังนี้

๔.๑ รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

๔.๒ หลักสูตรการอบรมเกษตรกร ทั้ง ๒ ครั้ง

๔.๓ แผนธุรกิจของเกษตรกรที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer

๔.๔ ผลคะแนน (Pre & Post-test) ของเกษตรกรที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer

๔.๕ รูปภาพกิจกรรมการจัดอบรมทั้ง ๒ ครั้ง

๕. สำนักงานเกษตรจังหวัด รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายใน ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๙

หมายเหตุ

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอสามารถ พิจารณานำเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ แปลงเรียนรู้ของเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ ได้แก่ เกษตรกรที่เป็นแปลงเรียนรู้ต้นแบบเพื่อการขยายผลการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ในปี ๒๕๖๖ หรือจุดขยายผลเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) ปี ๒๕๖๗ และปี ๒๕๖๘ เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และเสริมทักษะวิชาการความรู้ รวมทั้งแลกเปลี่ยนแนวคิดในการทำงานเพื่อมาปรับใช้กับตนเอง

๒. สามารถปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการของจังหวัดนั้น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๗. งบประมาณ

งบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๖๙ **แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก** โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)) (๐๗๐๑๑ ๔๒๒๐๐ ๘๐๐๒๐ ๐๐๐๐๐) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) (๐๗๐๑๑ ๖๙๗๖ ๙๖๕๐ ๐๐๐๐) การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) การพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer งบประมาณ ๒,๐๐๐ บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

๗.๑ ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๗.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๗.๓ กระดาษ เอ ๔ ขนาด ๘๐ แกรม จำนวน ๒ รีม

๗.๔ ปากกาลูกลื่น จำนวน ๑๐ ด้าม

๗.๕ สมุดปกอ่อน จำนวน ๑๐ เล่ม

๗.๖ กระดาษปรู๊ฟ จำนวน ๑๔ แผ่น

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (output)

๘.๑.๑ จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมและพัฒนาให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer มีทักษะเป็นเกษตรกรมืออาชีพและสามารถเป็นผู้นำด้านการเกษตร

๘.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๘.๒.๑ เกษตรกรมีความรู้ และทักษะในการวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์ปัญหาในการทำกิจกรรมการเกษตร การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล ตลอดจนมีทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร เพื่อยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพ

๘.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑) เกษตรกร จำนวน ๑๐ ราย ได้รับการอบรมและพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีทักษะเป็นเกษตรกรมืออาชีพและสามารถเป็นผู้นำด้านการเกษตร

เชิงคุณภาพ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๘๐ ได้รับการยกระดับเป็น Smart Farmer

๙. การติดตามประเมินผล

๙.๑ ประเมินผลการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร (rbm.doae.go.th) และ/หรือแบบรายงานอื่น ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด โดยประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๙.๒ ประเมินผลจำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่เพิ่มขึ้น จากระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเปรื่อง (SF/YSF/๓ก) (ffgdev.doae.go.th) โดยประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๐.๑ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีทักษะในการประกอบอาชีพการเกษตรที่มีการใช้ข้อมูล ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ในการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพมีทักษะผู้ประกอบการเกษตรขั้นต้น สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สร้างรายได้เพิ่มขึ้นประสบความสำเร็จในอาชีพการเกษตร พึ่งพาตนเองได้ และสามารถเป็นต้นแบบในการขยายผลการพัฒนาแก่เกษตรกร ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer ที่สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้อย่างเข้มแข็ง

๑๑. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาววันนิสา วงศ์ษา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร